

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

**УКАЗАНИЯ ЗА ОТЧИТАНЕ НА ОБОРОТА
НА ПАЗАРИТЕ НА ВАЛУТИ
И НА ИЗВЪНБОРСОВИТЕ ПАЗАРИ
НА ЛИХВЕНИ ДЕРИВАТИ В БЪЛГАРИЯ
ПРЕЗ АПРИЛ 2022 г.**

Адаптиран превод на Указанията на Банката
за международни разплащания

Ноември 2022 г.

Този адаптиран превод на указанията на Банката за международни разплащания (БМР) за отчитането на оборота на пазарите на валути и извънборсовите пазари на лихвени деривати е изготвен от управление „Емисионно“, дирекция „Ковчежничество“ на Българската народна банка.

© Българска народна банка, 2022
1000 София, пл. „Княз Александър I“ № 1
Интернет страница: www.bnb.bg

Информацията, публикувана тук, може да се ползва без специално разрешение, единствено с изрично посочване на източника.

Указания за отчитане на оборота на пазара на валути и деривати

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение	5
I. Основното проучване	7
1. Контрагенти	7
2. Дефиниция на оборота	9
2.1. Отчетност според мястото на подразделението за продажби	10
2.2. Обновяване и клиринг	10
2.3. Анулирани договори	11
3. Рискови категории	11
3.1. Класификация на деривати, включващи повече от една рискова категория	12
4. Разбивка по инструменти	12
4.1. Валутни трансакции	12
4.2. Деривати върху лихвени проценти в една валута	13
5. Дефиниция и класификация на инструментите	14
5.1. Валутни трансакции	14
5.2. Деривати върху лихвени проценти в една валута	16
6. Разбивка по валути	17
6.1. Валутни трансакции	17
6.2. Деривати върху лихвени проценти в една валута	20
6.3. Специални сметки	20
7. Матуритет	20
8. Отчитане при специфични търговски взаимоотношения	22
8.1. Сделки със свързани лица	22
8.2. Насрещни търговски сделки (back-to-back deals)	23
8.3. Компресиране на сделки	24
8.4. Първокласни брокери на валутния пазар	25
8.4.1. Публично оповестено участие на пазара от фирми за търговия за собствена сметка	26
8.5. Трансакции на дребно	27
9. Сетълмент на валутните трансакции	29
10. Метод на изпълнение	31
II. Допълнителна информация	32
1. Обща информация	32
1.1. Брой работни дни	32

1.2.	Обхват и концентрация	33
1.3.	Активност на търговията	33
2.	Степен на интернализация за оборота на валутния спот пазар.....	33
III.	Отчитане	35
1.	Отчетна форма	35
2.	Валута на отчитане и конвертиране.....	37
3.	Закръгляване на данните.....	38
4.	Срок за изпращане на отчетната форма	38

Въведение

Настоящото проучване се прави за целите на статистиката на пазарите на валути и деривати, която Банката за международни разплащания (БМР) извършва регулярно на всеки три години. С проучването се цели събирането на подробна и международно съпоставима информация за размера и структурата на глобалните финансови пазари.

Проучването е насочено към най-активните участници (банки и небанкови финансови институции) на българския финансов пазар. Информацията се събира и обработва от отдел „Анализи“ към дирекция „Ковчезничество“ на Българската народна банка (БНБ) при запазване на нейната пълна конфиденциалност. Индивидуални данни не се публикуват и предоставят под каквато и да било форма. Окончателните резултати от настоящото проучване, в което ще вземат участие 52 държави, ще бъдат публикувани на интернет страниците на БНБ и БМР.

Проучването се провежда на два етапа:

- отчитане на *оборота* от търговия на валути и лихвени деривати на извънборсовия пазар през април 2022 г.;
- отчитане на *позиции* в деривати върху валута, лихвени проценти, акции, стоки, кредити и други деривати на извънборсовия пазар към края на юни 2022 г.

За всеки етап на проучването са разработени отделни указания и отчетна форма (формат .xls).

Настоящите указания са разработени за целите на първия етап на проучването и посочват реда за отчитане на оборота от търговия на валута и лихвени деривати на извънборсовия пазар през април 2022 г. Указанията са разработени в съответствие с *Указанията за отчитане на оборота за целите на тригодишното проучване на централните банки на пазарите на валути и извънборсовите пазари на деривати на БМР (“Triennial Central Bank Survey of Foreign Exchange and OTC Derivatives Markets: Reporting guidelines for turnover in April 2022”, BIS, March 2022).*¹

Структурата на частта на проучването през 2022 г. за оборота съдържа следните промени спрямо проучването, проведено през 2019 г.:

- Участващи юрисдикции – Международният финансов център в Дубай ще участва в проучването през 2022 г.;

¹ https://www.bis.org/statistics/triennialrep/2022survey_guidelinesturnover.pdf

- Непазарни насрещни сделки – отделно идентифициране на сделките от типа „back-to-back“ (раздел 8.2) и сделките с компресиране (раздел 8.3):
 - нови позиции „o/w back-to-back trades“ и „o/w compression trades“ под позицията TOTAL за инструменти в отчетна таблица A3;
 - нови позиции „o/w back-to-back trades“ и „o/w compression trades“ под позицията TOTAL за инструментите в отчетна таблица B.
- Краткосрочен матуритет – по-голяма детайлност в краткосрочен план. Две категории са добавени и една категория е премахната от отчетни таблици A1 – A4:
 - нови категории за „един ден“ и „над един ден и до седем дни“. Категорията „един ден“ включва и овърнайт сделките (раздел 7).
 - премахване на съществуващата категория „седем дни или по-малко“.
- Риск от валутен сетълмент – по-голяма детайлност и изясняване на насоките:
 - нова таблица A5 в отчетната форма;
 - нова разбивка по сектор на контрагента: отчетни дилъри, други финансови институции, нефинансови клиенти;
 - нова разбивка по вид валута: общо, от които CLS валутни двойки;
 - нова разбивка на общия оборот: оборот, който се урежда с едно плащане (т.е. без доставка), оборот, който се урежда с две плащания (т.е. сделки спот и форуърд), и оборот, който се урежда с четири плащания (т.е. суапове).

I. Основното проучване

1. Контрагенти

За всеки финансов инструмент се изисква разбивка по контрагенти съгласно следната класификация: отчетни дилъри, други финансови институции и нефинансови институции и клиенти (вж. таблица 2 по-долу).

За всяка категория контрагенти се прави разбивка на местни и презгранични трансакции. Разграничението на местни и презгранични трансакции е според местонахождението на контрагента по сделката, а не според неговата националност.

Таблица 1. Дефиниция на местни и презгранични трансакции

Местни	Трансакции с контрагенти от юрисдикцията на отчетния дилър.
Презгранични	Трансакции с контрагенти от юрисдикция, различна от тази на отчетния дилър.

Категорията „други финансови институции“ включва пет подкатегории (вж. таблица 2 по-долу). Тази допълнителна разбивка се прави само за валутните трансакции (таблицы A1 до A4 от отчетната форма; в новата таблица A5 е използвана опростена разбивка за разграничаване на отчетните дилъри, другите финансови институции и нефинансовите клиенти). Тя служи за класификация на контрагентите според тяхната основна дейност и/или техните основни мотиви за търговия на валутните пазари. В случай че някои контрагенти могат да бъдат класифицирани в повече от една подкатегория, отчетните институции и/или централните банки следва да преценят коя е най-подходящата за съответния контрагент. В случай на колебание водеща е основната дейност на контрагента.

Таблица 2. Дефиниция на контрагентите

Отчетни дилъри	Това са всички финансови институции, които участват в проучването. Отчетните дилъри са главно големи търговски и инвестиционни банки и фирми за търговия с ценни книжа, които: 1) участват на междубанковия пазар и/или 2) търгуват активно с големи клиенти, като корпорации, правителства и други финансови институции, които не са „отчетни дилъри“ в проучването. С други думи, отчетните дилъри са институции, които търгуват активно с чуждестранна валута и извънборсово търгувани деривати както за собствена, така и за чужда сметка. Отчетни дилъри често са институции, които активно или редовно извършват сделки посредством електронни платформи за търговия, като EBS или Refinitiv. В тази категория се включват още клонове и дъщерни дружества на институции, опериращи на различни места, които нямат подразделение за търговия, но имат подразделение за продажби на места, където се извършва активно търговия с големи клиенти. За избягване на двойно отчитане на трансакциите в проучването всички отчетни дилъри следва да положат максимални усилия, за да установят трансакциите с други отчетни дилъри (interdealer trades).
----------------	---

Други финансови институции:	Това са финансови институции, които не са класифицирани за целите на проучването като „отчетни дилъри“. Обикновено това са крайните участници (end users) на пазарите на валута и лихвени деривати. Тук попадат малки търговски банки, инвестиционни банки, къщи за търговия с ценни книжа, взаимни фондове, пенсионни фондове, хедж фондове, фондове на валутния пазар, фондове на паричния пазар, жилищноспестовни дружества (building society), лизингови компании, застрахователни компании, финансови дружества на корпоративни фирми и централни банки. При отчитането на оборота от валутни трансакции (а не деривати върху лихвени проценти в една валута) се изисква допълнителна разбивка на данните в тази категория в следните пет подкатегории:
– банки, които не са отчетни дилъри	Малки или регионални търговски банки, банки с държавно участие, фирми за търговия с ценни книжа или инвестиционни банки, които не участват директно като „отчетни дилъри“ в проучването.
– институционални инвеститори	Институционални инвеститори, като взаимни фондове, пенсионни фондове, застрахователни и презастрахователни дружества и фондации. Основният им мотив за участие на пазара е търговията с инструменти в чуждестранна валута (например с цел хеджиране, инвестиране и управление на риска). Тази категория контрагенти може да бъде определена като „инвеститори в реални пари“.
– хедж фондове и фирми за търговия за собствена сметка	1) Инвестиционни фондове и фондове за управление на капитали, в т.ч. консултанти при търговия със стокови активи (commodity trading advisers – CTAs), за които е характерно следното: следват относително широк набор от инвестиционни стратегии, без ограничения по отношение на коефициентите на ливъридж или заемането на финансов ресурс (много от тях имат висок ливъридж); регулаторният им режим често се различава от този на „институционалните инвеститори“ и обикновено обслужват опитни инвеститори (като състоятелни клиенти и компании); заемат дълги и къси позиции в различни класове активи, инструменти и пазари, като често търгуват с деривати със спекулативна цел. 2) Фирми за търговия за собствена сметка (proprietary trading firms – PTFs), които инвестират, хеджират и спекулират за собствена сметка. В тази категория се включват специализирани фирми за високочестотна търговия (high-frequency trading firms – HFT), които използват алгоритмични стратегии за търговия, характеризиращи се с многократни и често повтарящи се сделки и много кратки периоди на държане. В допълнение тази категория може да включва фирми за търговия за собствена сметка, които използват технологията си с цел да изпълняват функциите на маркет мейкър чрез електронен способ (вж. също раздел 8).
– финансови институции от публичния сектор	Централни банки, суверенни фондове, международни финансови институции от публичния сектор (БМР, МВФ и др.), банки за развитие и агенции (например национални агенции за управление на дълга или национални фондове/агенции за развитие).
– други	Всички останали финансови институции (например агрегиращи данни за трансакции на дребно или централни контрагенти ²), които не могат да бъдат приобщени към никоя от горните подкатегории.
Нефинансови институции и клиенти	Това са основно корпорации и нефинансови правителствени институции. В тази категория влизат също индивидуални инвеститори, които извършват директни трансакции с отчетните институции с инвестиционна цел посредством онлайн платформи за търговия на дребно, предоставена от отчетните дилъри или други средства (например даване на инструкции за търговия по телефона), (вж. раздел 9).

² Частта от общия оборот, която се отнася до сделките с компресиране (както е описано в раздел 8.3), също е обхваната в секторната разбивка по съответния инструмент.

Качествен контрол. Ако отчетните дилъри срещнат затруднения при разбивката на данните в категория „други финансови институции“ (таблици A1 до A4 от отчетната форма), стойностите могат да се отчетат като „некласифицирани“ („undistributed“). Тук попадат всички трансакции с „други финансови институции“, които не могат да бъдат класифицирани в никоя от посочените по-горе пет подкатегории.

2. Дефиниция на оборота

При отчитането на оборота следва да се докладват данни както за търговията за собствена сметка, така и срещу комисиона. Във втория случай се имат предвид трансакции, които отчетните институции са извършили в качеството си на посредници или попечители, действащи от свое име, но за сметка на трети лица (клиенти или други институции).

Оборотът е измерител на пазарната активност и дава обща представа за ликвидността на пазара. *Оборотът* се дефинира като брутна стойност на всички нови сделки, в които са встъпили отчетните институции през определен период от време, и се измерва по номинална или условна стойност на контрактите.

За целите на проучването не се прави разлика между покупка и продажба (например оборотът при покупка на 5 млн. USD срещу GBP и продажба на 7 млн. USD срещу GBP възлиза брутно на 12 млн. USD). Директните кръстосани валутни трансакции се отчитат като една сделка (например, ако една банка продаде CHF в размер на 5 млн. USD срещу SEK, оборотът, който следва да се отчете, е 5 млн. USD). Кръстосаните валутни трансакции, които се осъществяват чрез валута посредник (*vehicle currency*), се отчитат като две отделни сделки спрямо валутата посредник (например, ако една банка продаде CHF в размер на 5 млн. USD срещу EUR и след това използва EUR, за да купи SEK, следва да се отчете брутен оборот от 10 млн. USD). Брутната стойност на всяка трансакция се отчита еднократно, като нетиращите и компенсиращите се операции следва да се изключат. Във връзка с това е необходимо да се напомни, че трансакциите, които са осъществени чрез системата за разплащания CLS (Continuous Linked Settlement), са на нетна основа и не представляват интерес за проучването, тъй като данните, които се събират за целите на настоящото проучване, са само на брутна основа.

Трансакциите с променлива номинална или условна стойност се отчитат на основа номиналната или условната стойност на датата на извършване на трансакцията.

Данните за оборота се събират за период от един месец, за да се намали вероятността от изкривяване на данните поради краткосрочни колебания в търговската активност. За целите на проучването се събират данни за всички сделки, в които са встъпили отчетните дилъри през

април 2022 г., независимо дали доставката или сетълментът са извършени в рамките на този месец.

2.1. Отчетност според мястото на подразделението за продажби

При отчитане на данните за оборота база за отчитането е мястото на подразделението за продажби (sales desk), където е осъществена трансакцията. Мястото на извършване на трансакцията е водещо, дори ако тя е счетоводно отразена на място, различно от мястото на сключване на сделката (например когато е записана в регистъра на централното управление на отчетната институция). Поради това сделките, които са сключени в офиси в чужбина, не се отчитат в страната, където е регистрирано главното управление (head office), а в страната на подразделението за продажби. Когато трансакцията не е извършена в подразделение за продажби, в частност при трансакции, осъществени чрез електронни платформи, за място на търговия се приема това на контактното лице, което обслужва клиента. Във всички други случаи мястото на търговия се определя от местоположението на подразделението за търговия (trading desk) или електронно съпоставителната система, където е осъществена съответната трансакция.

Големите финансови групи, опериращи в множество финансови центрове, следва да осигурят най-последователно и съответстващо спазване на указанията за провеждане на проучването от всички техни отчетни единици. Дори за отчетните дилъри с глобални мрежи се изисква данните да се изпращат до съответната централна банка от конкретното чуждестранно подразделение.

2.2. Обновяване и клиринг

Трансакциите с извънборсови деривати, при които разплащанията се извършват през централни клирингови къщи (central counterparty clearing – CCP), се отчитат преди обновяване на операциите (prenovation basis), т.е. с истинския изпълнител на сделката (като контрагент). Всички последващи трансакции, които възникват при клиринга (например посредством обновяване), не се отчитат като допълнителни трансакции.³

Въпреки това сделките по компресиране с CCP, които се извършват, за да се намали размерът на позициите при CCP, и които не са свързани конкретно с една (или конкретна

³ Например, ако отчетен дилър е сключил форуърдна сделка без доставка (non-deliverable forward – NDF) с хедж фонд и договорът е бил прехвърлен след сключването на сделката към централна клирингова къща (central counterparty clearing – CCP) за клиринг, отчетният дилър трябва да докладва само оборота, свързан единствено с NDF и хедж фонда като контрагент. Договорът за обновяване с CCP не следва да се отчита като допълнителен оборот.

група) сделка(и) по обновяване, следва да бъдат включени в отчетените данни за оборота (вж. раздел 8.3).

2.3. Анулирани договори⁴

За целите на проучването следва да се докладва действителният оборот за всички нови договори, извършени през отчетния период, които не са отменени през този период. В случай на анулиране по време на отчетния период, например ако първоначалната сделка е погрешна, трансакцията следва да бъде изключена от отчитане, освен ако не бъде регистрирана отново през отчетния период. В този случай спецификациите на новата трансакция следва да се използват за отчитане.

3. Рискови категории

За целите на проучването се събират данни за валутните трансакции и извънборсови деривати, които се класифицират, както следва:

- **валутни трансакции** (таблици А1 до А6 от отчетната форма);
- **деривати върху лихвени проценти в една валута** (таблица В от отчетната форма).

Валутни трансакции. Включват се спот трансакции, форуърдни сделки, суапове на валутния пазар, валутни суапове, валутни опции и други деривати, включващи експозиция към повече от една валути (вж. раздел 5.1).

Деривати върху лихвени проценти в една валута. Финансови инструменти, при които плащанията се основават на величината на референтен лихвен процент или на друг контракт за лихвен процент (например опция върху фючърсен контракт за покупка на американски скотови книжа), (вж. раздел 5.2). В тази категория попадат само сделки, при които паричните потоци са обвързани с лихвен процент само в една валута. Следователно тук се изключват контракти, при които е налице размяна на повече от една валута (например кръстосани валутни суапове), или други контракти, при които доминира валутният риск и които следва да се отчитат като валутна трансакция.

⁴ Фактът, че един от контрагентите по договора сключва договор за компенсиране при прекратяване на първоначалната позиция, не оказва влияние върху отчитането на първоначалния договор. Трябва да се отчита както първоначалният договор, така и новият „огледален“ договор. По същия начин фактът, че контрагентите по даден договор се споразумяват в процеса на уреждане на плащанията за бъдеща дата (сключване на нов договор), не оказва влияние върху отчитането на първоначалния договор. Първоначалният договор и новият договор следва да бъдат докладвани.

3.1. Класификация на деривати, включващи повече от една рискова категория

Индивидуалните трансакции с деривати се класифицират в два рискови класа: *валута* и *лихвени проценти в една валута*. На практика обаче индивидуалните трансакции с деривати могат да бъдат отнесени към повече от една рискова категория. В този случай трансакциите, които са комбинация от експозиции, следва да се отчитат отделно по индивидуални компоненти, както е обяснено в раздел 5 по-долу. Трансакциите, които не могат лесно да бъдат разделени на отделни рискови компоненти, следва да се отчитат само в една рискова категория. Разпределението на продуктите с множествена експозиция се определя въз основа на рисковия компонент, който е най-значим. За практически цели дериватите с множествена експозиция се разпределят, както следва:

Валутни трансакции. Деривати с експозиция към повече от една валута, независимо дали инструментът е базиран върху валута или лихвени проценти.

Деривати върху лихвени проценти в една валута. Деривати с експозиция към лихвени проценти само в една валута. Тази категория включва всички деривати върху фиксирани и/или плаващи лихвени проценти в една валута, включително форуърди, суапове и опции.

4. Разбивка по инструменти

4.1. Валутни трансакции

По отношение на валутните трансакции се прави разбивка на данните, както следва:

По инструменти. При отчитането на оборота се изискват данни за следните пет основни типа инструменти: спот трансакции, форуърдни сделки, суапове на валутния пазар, валутни суапове, извънборсови опции и други продукти (вж. раздел 5.1 за подробна дефиниция на тези инструменти). Освен това от отчетните институции се изисква предоставянето на информация за това, каква част от „форуърдните сделки“ за определени валутни двойки представляват „форуърдни сделки без доставка“ (non-deliverable forwards – NDFs).

По контрагенти. Разграничават се три основни категории: отчетни дилъри, други финансови институции и нефинансови институции и клиенти. В допълнение се изисква разбивка на данните в категория „други финансови институции“ в пет подкатегории (вж. раздел 1).

По валута и валутни двойки. По отношение на валутните трансакции се изисква разбивка на данните за общо 40 валути и 47 валутни двойки, за които са създадени самостоятелни колони в отчетната форма. Трансакциите в други валути се отчитат общо в колони „други“ и „останали“ (вж. раздел 6).

По матуритет. Обособени са шест категории падежи за форуърдните сделки и суаповете на валутния пазар: (1) един ден; (2) над един ден до седем дни; (3) над седем дни до един месец; (4) над един месец до три месеца; (5) над три месеца до шест месеца; и (6) над шест месеца. Категорията „един ден“ включва овърнайт сделките (вж. раздел 7).

Специални търговски отношения. От отчетните институции се изисква:

- да посочат каква част от общия оборот от търговия с валута се отнася до операции със свързани лица (вж. раздел 8.1);
- да определят за всеки инструмент каква част от общия оборот се отнася до: (1) насрещни сделки – back-to-back trades (вж. раздел 8.2) и (2) сделки с компресиране – compression trades (вж. раздел 8.3);
- да посочат каква част от отчетения оборот за всеки инструмент и валутна двойка се отнася до: (1) трансакции, които са извършени от тях в качеството им на първокласни брокери на валутния пазар (вж. раздел 8.4), и (2) трансакции, които са осъществени пряко или косвено от инвеститори на дребно (вж. раздел 8.5).

По валутен сетълмент. За избраните сектори на контрагентите се изискват общият оборот и оборотът в CLS валутни двойки, разбити по броя на плащанията (едно, две или четири). Оборотът, уреждан с поне две плащания, се коригира за двустранно нетиране, а получената брутна стойност на платимите задължения за сетълмент се разбива на уредени без сетълмент риск и уредени чрез система, която не предлага плащане срещу плащане (за подробности виж раздел 9).

По метод на изпълнение. Разграничават се четири основни категории: „по гласово устройство – директно“, „по гласово устройство – с посредник“, „електронно – директно“ и „електронно – с посредник“. За последните две категории се прави допълнителна разбивка на данните по отношение на типа платформи за електронна търговия (вж. раздел 10).

4.2. Деривати върху лихвени проценти в една валута

По отношение на лихвените деривати се прави разбивка на данните, както следва:

По инструменти. Разграничават се три основни типа: форуърдни сделки с лихвено плащане, суапове и извънборсови опции и други продукти (вж. раздел 6.2 за подробна дефиниция на инструментите).

По контрагенти. Разграничават се три основни категории: отчетни дилъри, други финансови институции и нефинансови институции и клиенти. Тук не се изисква допълнителна разбивка на данните в категория „други финансови институции“.

По валута. По отношение на лихвените деривати се изисква разбивка на данните за общо 40 валути, за които са създадени самостоятелни колони в отчетната форма. Трансакциите в други валути се отчитат общо в колона „други“.

Специални търговски отношения. Отчетните институции следва да определят каква част от отчетения оборот от търговията с лихвени деривати се отнася до: (1) операции със свързани лица (вж. раздел 8.1); (2) насрещни сделки от типа „back-to-back“ (вж. раздел 8.2); и (3) сделки с компресиране – „compression trades“ (вж. раздел 8.3).

5. Дефиниция и класификация на инструментите

5.1. Валутни трансакции

Инструментите, обхванати от частта на изследването, посветена на валутния оборот, са дефинирани и категоризирани, както следва:

Таблица 3. Валутни трансакции

Спот трансакции (spot transactions)	Споразумение между контрагенти на валутните пазари, при което размяната на валутните ефекти (обекти на договора) следва да се извърши до втория работен ден след сделката по курс, съгласуван на датата на сключване на договора. Спот трансакциите, които са извършени в рамките на суапов контракт, не се третира и отчитат като спот трансакции. Те следва да се третират като суапов контракт дори когато задължението за сетълмент е в рамките на два работни дни. Например овърнайт суапове (overnight swaps), спот следващ ден суапове (spot next swaps) и други трансакции от типа „утре/следващ ден“ (tomorrow/next day) се изключват от спот трансакциите. Спот трансакциите със сетълмент в същия ден⁵ (cash/same day transactions) се отчитат като спот.
Форуърдна сделка (outright forward)	При форуърдната сделка се договаря бъдещ (форуърден) курс в момента на сключване на контракта за покупка или продажба на чуждестранна валута, но реалното прехвърляне на собствеността се извършва на определена бъдеща дата (извън датите, приети за спот трансакциите). Тук се включват форуърдни валутни сделки (forward foreign exchange agreement – FXA), форуърд без доставка (non-deliverable forwards – NDF) и други договори за разлики (forward contract for differences). Форуърдите обикновено не се търгуват на организирани борсови пазари и договорните им условия не са стандартизирани. По отношение на форуърдните сделки без доставка⁶ в статия „от които форуърдни сделки без доставка“ на таблица A2 от отчетната форма се изисква разбивка на данните за следните шест валутни двойки: USD/CNY, USD/INR, USD/KRW, USD/BRL, USD/RUB и USD/TWD. За всички останали валутни двойки се събира само обобщена информация.

⁵ Спот сделки със сетълмент T+0 (същия ден) и T+1 (следващия ден).

⁶ При форуърдните сделки без доставка не се извършва физическа доставка на валутите, които са обект на договора, на датата на падежа. Разплащанията се извършват чрез кеш сетълмент (много често в щатски долари или в друга предварително определена валута). На датата на падежа се заплаща само разликата между договорения форуърден курс и преобладаващия спот курс и предварително договорена сума.

Суап на валутния пазар (foreign exchange swap)	Споразумение, което съчетава действителна размяна на две валути (само стойността на главниците) на определена дата по курс, договорен на датата на сключване на контракта (късо рамо), и обратна сделка (дълго рамо) на определена бъдеща дата (след датата на първоначалната трансакция) с размяна на същите валути по предварително договорен курс (различен от курса на късото рамо). Тук се включват суапове „spot/форуърд“ и „форуърд/форуърд“, както и краткосрочни суапове (overnight swaps, spot next swaps, tomorrow/next day сделки). Всеки суап се отчита еднократно, като базата на отчитане е дългото рамо на сделката (форуърд). Спот рамото на суапа не се отчита изобщо (нито като спот трансакция, нито като суап). Не се включват in/out суапове между членове на CLS системата.⁷
Валутен суап (currency swap)	Споразумение между контрагенти на валутните пазари, което се изразява в размяната на лихвени плащания в различни валути за договорен период от време и/или размяната на главници в различни валути по предварително договорен валутен курс на датата на падежа.
Извънборсови опции (OTC options)	Споразумение между контрагенти на валутните пазари, което се изразява в правото на покупка или продажба на определена валута срещу друга валута по даден курс през определен период от време. Тук се включват също екзотични валутни опции, като опции върху среден курс и бариерни опции. Извънборсовите опции включват: • <i>валутна суап опция</i> (currency swaption). Опция на извънборсовия пазар за влизане във валутен суап; • <i>валутен вариант</i> (currency warrant). Дългосрочна (над 1 година) валутна опция на извънборсовия пазар. Всяка част на стратегия, включваща опции (straddle, strangle, butterfly), се отчита отделно.
Други продукти	Деривати, при които декомпозицията на стандартни инструменти, като форуърд, суап и опции, е непрактично или невъзможно. Пример за „други“ деривати са суапове с главница в една валута и фиксирано или плаващо лихвено плащане, базирано на лихвени проценти в други валути (differential swaps).

Извънборсовите валутни деривати принципно се разделят на три вида стандартни (plain vanilla) инструменти (форуърд, суап и опции). Стандартните инструменти са търгувани на ликвидни като цяло пазари в съответствие със стандартизирани в по-голяма или по-малка степен договори и пазарни конвенции. Ако сделката се състои от няколко стандартни компонента, всеки от тях се отчита отделно.

Нестандартните финансови инструменти (non-plain vanilla instruments) принципно се разделят на техните съставни компоненти и се отчитат на части като отделни стандартни деривати. Тези валутни деривати, при които използването на стандартни финансови инструменти, като форуърд, суап или опции, е непрактично или невъзможно, следва да се класифицират *най-напред* като опции (например валутни деривати с вградена опция). Всички останали валутни деривати се отчитат като суапове или форуърди.

⁷ Така наречените in/out суапове се използват изключително между членовете на CLS системата за понижаване на трансакционните им разходи. Те се извършват само с цел управление на ликвидността и следва да се изключат от отчетността за проучването.

5.2. Деривати върху лихвени проценти в една валута

Инструментите, обхванати в частта на проучването, посветена на дериватите върху лихвени проценти в една валута, са дефинирани и категоризирани, както следва:

Таблица 4. Деривати върху лихвени проценти в една валута

Форуърдна сделка с лихвено плащане (forward rate agreement – FRA)	Форуърд върху лихвени проценти, при който на датата на сключване на сделката се договаря размер на лихвен процент, по който след определена бъдеща дата ще се извърши или получи дадено плащане.
Овърнайт индексирани суапове (overnight indexed swap – OIS)	Споразумение за размяна на периодични плащания, които се основават на величината на лихвен процент в една валута. Периодичните плащания са фиксиран за плаващ (fixed for floating) процент, където плаващият се базира на определен овърнайт процент или овърнайт индексирани процент.
Други суапове	Споразумение за размяна на периодични плащания, които се основават на величината на лихвен процент в една валута. Плащанията могат да бъдат фиксиран за плаващ (fixed for floating) или плаващ за плаващ процент (floating for floating), базирани на различни индекси. Тази група не включва овърнайт индексирани суапове. Тук се включват и суапове, чиято главница се амортизира по фиксирана схема, която е независима от лихвените проценти.
Извънборсови опции (OTC options)	Опция на извънборсовия пазар, която дава правото да се получи или заплати специфичен лихвен процент, приложим към предварително посочена главница, за определен период от време. Извънборсовите опции включват: • <i>Лихвен таван</i> (interest rate cap). Опция на извънборсовия пазар, която се изразява в заплащане на разликата между плаващия лихвен процент и определена горна граница (cap rate). • <i>Лихвен под</i> (interest rate floor). Опция на извънборсовия пазар, която се изразява в заплащане на разликата между определена долна граница (floor rate) и плаващия лихвен процент. • <i>Лихвена яка</i> (interest rate collar). Комбинация от лихвен таван и лихвен под. • <i>Лихвен коридор</i> (interest rate corridor). 1) Комбинация от две кап опции: първата, купена от заемателя при дадена цена на упражняване, и втората, продадена от заемателя при по-висока цена на упражняване, за да се компенсира част от премията на първата кап опция. 2) Суапов колар, съставен от две суап опции – структурата и интервалът на участието се определят от цените на упражняване и типа на суап опциите. 3) Дигитална нокаут опция с две бариери, рамкиращи текущото ниво на дългосрочен лихвен процент. • <i>Лихвена суап опция</i> (interest rate swaption). Опция на извънборсовия пазар за влизане в лихвен суап, закупувайки правото да се плати или получи определен фиксиран процент. • <i>Лихвен варант</i> (interest rate warrant). Дългосрочна (над 1 година) лихвена опция. Всяка част на стратегия, включваща опции, се отчита отделно.

Други продукти	Деривати, при които декомпозицията на стандартни инструменти като форуърд, суап и опции, е непрактично или невъзможно. Пример за „други деривати“ са инструменти, базирани на коефициенти на ливъридж и/или чиято главница варира като функция на лихвени проценти (например суап, базиран на LIBOR или процент на амортизация). Тук се включват и форуърдите на дългосрочни облигации.
----------------	---

Дериватите върху лихвени проценти в една валута принципно се разделят на три вида стандартни (plain vanilla) инструменти: форуърд, суап и опции. Стандартните инструменти са инструменти, търгувани на ликвидни като цяло пазари в съответствие със стандартизирани в по-голяма или по-малка степен договори и пазарни конвенции. Ако сделката се състои от няколко стандартни компонента, всеки от тях се отчита отделно.

Нестандартните финансови инструменти (non-plain vanilla instruments) се разделят и отчитат на части като отделни стандартни деривати (plain vanilla instruments). Тези лихвени деривати, при които използването на стандартни финансови инструменти, като форуърд, суап или опции, е непрактично или невъзможно, следва да се класифицират най-напред като опции (например лихвени деривати с вградена опция). Всички останали лихвени деривати се отчитат като суапове или форуърди.

6. Разбивка по валути

Всички валути, в които отчетните дилъри са извършили сделки, подлежащи на отчитане, по принцип са включени в проучването. За редица валути и валутни двойки се изисква изрично отчитане в специални колони в отчетната форма на проучването.

6.1. Валутни трансакции

Отчетните дилъри следва да докладват всички трансакции, включващи местна валута според юрисдикцията по местонахождението им. В допълнение, от всички отчетни дилъри, независимо от тяхното местонахождение, се изисква да отчетат всички трансакции, включващи 24 чуждестранни валути, които са изброени в таблица 5 по-долу. Участващите централни банки имат възможност да включат допълнителни валути, които са важни за тяхната собствена юрисдикция. Трансакциите със злато не се отчитат.

Таблица 5. Списък със задължителни валути

AUD	EUR	KRW	SEK
BRL	GBP	MXN	SGD
CAD	HKD	NOK	TRY
CHF	HUF	NZD	TWD
CNY ¹	INR	PLN	USD
DKK	JPY	RUB	ZAR

¹ Тук се включват и офшорни трансакции, обозначаващи най-често с „CNH“.

Отчетните дилъри следва да предоставят информация за избрани валутни двойки, както е посочено в таблица 6 по-долу:

Таблица 6. Валутни двойки в таблици A1 до A3 от отчетната форма

	BGN срещу (таблица A1)	USD срещу (таблица A2)	EUR срещу (таблица A3)	JPY срещу (таблица A3)	Останали ¹ срещу (таблица A3)
Валуты на страни от Г-8	AUD, CAD, CHF, EUR, GBP, JPY, SEK, USD	AUD, CAD, CHF, EUR, GBP, JPY, SEK	AUD, CAD, CHF, GBP, JPY, SEK	AUD, CAD	
Валуты на страни извън Г-8		BRL, CNY, HKD, INR, KRW, MXN, NOK, NZD, PLN, RUB, SGD, TRY, TWD, ZAR	CNY, DKK, HUF, NOK, PLN, TRY	BRL, NZD, TRY, ZAR	
Други	Други ²	Други ²	Други ²	Други ²	

¹ Трансакции, които не включват размяна на BGN, USD, EUR или JPY (колона „останали“).

² Всички останали търгувани валути, които не са посочени в самостоятелна колона в таблицата (колона „други“).

Някои сделки, включващи национална валута, могат да бъдат отчетени или в таблица A1, или в таблица A2/A3 от отчетната форма (например PLN/USD за отчетни дилъри в Полша, GBP/EUR за отчетни дилъри в Обединеното кралство, SGD/USD за отчетни дилъри в Сингапур). Предпочитаният подход е тези трансакции да се докладват в таблица A1 на отчетната форма и да се остави празна колона в таблица A2/A3. На страните от еврозоната се препоръчва да докладват трансакциите в щатски долари/евро в таблица A2, а всички останали валутни двойки, включващи еврото – в таблица A3, като оставят таблица A1 празна. При никакви обстоятелства не трябва да се попълва едновременно таблица A1 и таблица A2/A3 от отчетната форма с едни и същи данни.

В колона „други“ („Other“) на таблици A1, A2 и A3 от отчетната форма се въвеждат трансакции, които включват размяна на BGN, USD, EUR или JPY срещу друга валута, която не е посочена в самостоятелна колона на съответната таблица.

В колона „останали“ („Residual“) на таблица A3 от отчетната форма се посочват трансакции в други валутни двойки, които не са отчетени самостоятелно в таблици A1, A2 и A3 (т.е. не включват размяна на BGN, USD, EUR или JPY). Общата сума (таблица A3) трябва да се изчисли като сума от общите суми плюс колона „останали“.

Като се има предвид нарастващият интерес към установяването на оборота във всички валути на докладващите страни (изброени в таблица 7 по-долу), в таблица A4 от отчетната форма се изисква допълнителна информация за тези валути, включени в графата „други“ в таблици A1, A2 и A3 и в „останали“ в таблица A3.

Таблица 7. Разбивка по валути на колона „други“ и „останали“ в таблица A4 от отчетната форма

AED	COP	MXN	SEK
ARS	CZK	MYR	SGD
AUD	DKK	NOK	THB
BGN	GBP	NZD	TRY
BHD	HKD	PEN	TWD
BRL	HUF	PHP	ZAR
CAD	IDR	PLN	Други
CHF	ILS	RON	
CLP	INR	RUB	
CNY	KRW	SAR	

По отношение на сделките, отчетени в колона „други“ на таблици A1, A2 и A3 от отчетната форма: като се има предвид, че първата валута на трансакцията вече е отчетена веднъж (като национална валута, USD, EUR или JPY), в таблица A4 от отчетната форма трябва да се отчита само втората валута, т.е. точната сума, отчетена в колона „други“, трябва да бъде разпределена в таблица A4.

Обратно, за сделки, отчетени в колона „останали“: тъй като и двете валути са неизвестни, трансакциите трябва да бъдат разпределени в две валути в таблица A4. С други думи, въпреки че сделката е отчетена веднъж в колона „останали“ в таблица A3, тя трябва да бъде докладвана втори път в таблица A4, което прави 200% от сделката.

В случаите, когато нито една от валутите, участващи в сделката, не е сред изброените в таблица A4, трансакцията следва да се отчете *двукратно* в колона „други“ на таблица A4, което прави 200% от сделката.

Пример: Отчетен дилър от България трябва да отчете трансакция в размер на 100 млн. USD по следния начин за следните пет различни валутни двойки:

- BGN/USD: 100 млн. USD в колона „USD“ на таблица A1. Колона „други“ в таблица A2 остава празна.
- BGN/CAD: 100 млн. USD в колона „CAD“ на таблица A1.
- BGN/MXN: 100 млн. USD в колона „други“ на таблица A1 и 100 млн. USD в колона „MXN“ на таблица A4.
- ARS/MXN: 100 млн. USD в колона „останали“ на таблица A3, 100 млн. USD в колона „ARS“ на таблица A4 и 100 млн. USD в колона „MXN“ на таблица A4.
- BOB/UYU: 100 млн. USD в таблица A3 в колона „останали“ и 200 млн. USD в колона „други“ на таблица A4.

В никой случай отчетен дилър от България не трябва да отчита оборот в колона BGN на таблица A4.

6.2. Деривати върху лихвени проценти в една валута

Разбивката по валути, която се изисква за оборота от търговия на лихвени деривати (таблица B от отчетната форма), е същата като тази за валутните трансакции: AED, ARS, AUD, BGN, BHD, BRL, CAD, CHF, CLP, CNY, COP, CZK, DKK, EUR, GBP, HKD, HUF, IDR, ILS, INR, JPY, KRW, MXN, MYR, NOK, NZD, PEN, PHP, PLN, RON, RUB, SAR, SEK, SGD, THB, TRY, TWD, USD, ZAR и други. Тази валутна разбивка се отнася до валутата на съответния базов актив, а не до валутата на сетълмент.

Пример: Тригодишен KRW суап с фиксиран лихвен процент срещу тримесечен KRW суап при сетълмент в USD се отчита в колона KRW на отчетната форма.

6.3. Специални сметки

Трансакциите, които са извършени по специални сметки (special unit of account), индексирани с инфлацията (като CLF, COU и MXV), се отчитат на база на основната валута, в която са осъществени (съответно CLP, COP и MXN).

7. Матуритет

Форуърдните сделки и суапове на валутния пазар следва да се отчитат на база на оригиналния им матуритет в следните матуритетни категории:

- един ден;
- над един ден и до седем дни;
- над седем дни до един месец;
- над един месец до три месеца;
- над три месеца до шест месеца;

- над шест месеца.

Матуритетът на форуърдната сделка представлява разликата между датата на доставка и спот датата на сключване на сделката⁸. При суапове на валутния пазар от типа „спот/форуърд“ и „форуърд/форуърд“ матуритетът се определя от разликата между датата на изпълнение на втората част на трансакцията – дълго рамо на суапа, и датата на сетълмент на контракта (късо рамо).⁹

Матуритетът се измерва в календарни дни, т.е. седем дни означава една календарна седмица, а не седем работни дни.

Единственото изключение е за категорията падеж „един ден“, която включва сделки като суапове на валутния пазар, за които падежът, определен като разлика между датата на падежа на късото рамо и датата на падежа на дългото рамо, е един работен ден: овърнайт (O/N), утре и на следващия ден (T/N) и спот и един ден след спот (S/N), дори ако техният падеж, измерен в календарни дни, е по-дълъг от един ден. Всички компоненти, които попадат в този показател, се отчитат като един агрегат.

Таблица 6. Приравняване на стандартни матуритети към съответните категории

Пазарна конвенция	Категория матуритет в проучването на БМР
O/N – overnight	един ден
T/N – tomorrow next	един ден
S/N – spot next	един ден
S/W – spot week	над един ден и до седем дни
1W – 1 week	над един ден и до седем дни
2W – 2 weeks	над седем дни до един месец включително
1M – 1 month	над седем дни до един месец включително
3M – 3 months	над един месец до три месеца включително
6M – 6 months	над три месеца до шест месеца включително
9M – 9 months	над шест месеца
1Y – 1 year	над шест месеца

⁸ Обикновено два работни дни след датата на сключване на сделката.

⁹ Ако датата на доставка е в неработен ден, тези допълнителни дни не се отчитат при разпределянето на сделката в категория по падеж. Например едномесечен договор, чиято доставка се пада на официален празник и поради това се измества за следващия работен ден се отчита в категорията падеж „над седем дни и до един месец“.

Следните примери илюстрират как някои сделки трябва да се класифицират по падежи:

- Пример 1: На 7 април 2022 г. (четвъртък) отчетен дилър изпълнява суап на валутния пазар „утре и на следващия ден“ (T/N). Падежът (сетълментът) на късото рамо е един работен ден по-късно, т.е. 8 април 2022 г. (петък). Падежът (сетълментът) на дългото рамо е на следващия работен ден, т.е. 11 април 2022 г. (понеделник). Падежът на тази трансакция, т.е. разликата между датата на падежа на дългото рамо и датата на падежа на късото рамо, е един работен ден и той трябва да се отчете в категорията „един ден“. В този пример се приема, че нито 8-и, нито 11 април 2022 г. са празнични дни в юрисдикцията(ите), където се намират дилърът и контрагентът.
- Пример 2: На 19 април 2022 г. (вторник) отчетен дилър изпълнява суап на валутния пазар за спот и „седмица след спот“ (S/W). Падежът (сетълментът) на късото рамо е два работни дни по-късно, т.е. 21 април 2022 г. (четвъртък). Падежът (сетълментът) на дългото рамо е една седмица (седем календарни дни) по-късно, т.е. 28 април 2022 г. (четвъртък). Падежът на тази трансакция, т.е. разликата между датата на падежа на дългото рамо и датата на падежа на късото рамо, е седем календарни дни и тя следва да се отчете в категорията „над един ден и до седем дни“. В този пример се приема, че нито 20-ви, нито 21-и, нито 28 април 2022 г. са празнични дни в юрисдикцията(ите), където се намират дилърът и контрагентът.
- Пример 3: На 1 април 2022 г. (петък) отчетен дилър изпълнява едномесечна (1M) форуърдна сделка. Съответната спот дата е два работни дни по-късно, т.е. 5 април 2022 г. (вторник). Датата на падежа (сетълмент) на сделката е един месец по-късно, т.е. 5 май 2022 г. (четвъртък). Падежът на тази сделка, т.е. разликата между датата на падежа и спот датата, е един месец и тя трябва да се отчете в категорията „над седем дни и до един месец“. В този пример се приема, че нито 4 април, нито 5 април, нито 5 май 2022 г. са празнични дни в юрисдикцията(ите), където се намират дилърът и контрагентът.

8. Отчитане при специфични търговски взаимоотношения

8.1. Сделки със свързани лица

Отчетните дилъри следва да включат в отчетната форма сделките със свързани лица между гишета и офиси, сделките с техните клонове и дъщерните дружества, както и сделките със свързаните фирми. Сделките със свързани лица трябва да се включат независимо от това, дали контрагентът е резидент в същата държава като отчетния дилър, или в друга държава. Освен това тези сделки трябва да бъдат посочени отделно в рубриката „от които търговия със свързани лица“.

Трансакциите между клонове и подразделения на отчетната институция, както и между свързани фирми трябва да бъдат разпределени в категориите „отчетни дилъри“ или „други финансови институции“ в зависимост от това, дали контрагентът е отчетен дилър или не. Например в случай на сделка между отделни подразделения (inter-desk deal) на един и същ отчетен дилър, тази сделка следва да се отчита двукратно в категорията „отчетни дилъри“, тъй като категорията автоматично ще бъде коригирана за двойно отчитане в общата база данни на БМР. Ако, обаче, е налице търговия със свързано лице в чужбина и това лице е отчетен дилър в

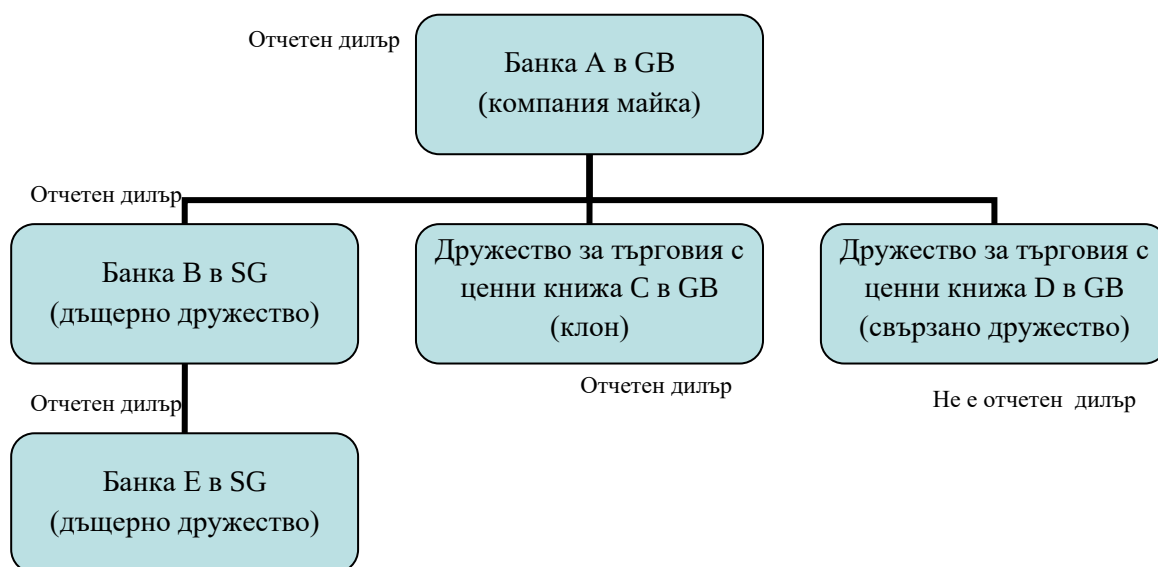
съответната страна, финансовите институции – отчетни дилъри и в двете страни, докладват сделката еднократно в категорията „отчетни дилъри“/„презгранични трансакции“.

8.2. Насрещни търговски сделки (back-to-back deals)

Насрещните сделки са свързани сделки, при които пасивите, задълженията и правата на втората сделка са точно същите като тези на първоначалната сделка. Обикновено те се извършват между свързани дружества на една и съща консолидирана група, за да се улесни вътрешното управление на риска или вътрешното счетоводство. Сделките от типа „back-to-back“, които включват други предприятия извън групата, също трябва да се отчитат тук, но не и в сделките със свързани лица.¹⁰

Винаги трябва да се докладва за първоначалната сделка с подразделението за продажби. Втората сделка между подразделението за продажби и свързаните дружества, които са част от една и съща консолидирана група, трябва да се докладва само ако е извършена, за да се прехвърли риск от едно дружество към друго. Втората сделка не трябва да се отчита, ако няма прехвърляне на риск от отчетния дилър: например сделки, извършени в рамките на отчетния дилър (между подразделенията на един и същ дилър), или сделки, извършени от подразделението за продажби от името на друго свързано дружество, така че рискът никога не се записва в счетоводните книги на отчетния дилър.

Това е илюстрирано чрез следния пример за консолидирана група, състояща се от пет единици:

¹⁰ Обърнете внимание, че първоначалният договор, който води до обратни сделки, не трябва да се включва в обратните сделки.

В този пример насрещните сделки трябва да се отчитат по следния начин:

Първоначална сделка	Сделка „Back-to-back“	Трансакции, които трябва да бъдат докладвани
Банка В продава опция на клиент, като подразделението за продажби в Банка В извършва трансакцията от името на Банка А.	Сделката се записва в счетоводните книги на Банка А, защото Банка В не поддържа книга с опции.	Първоначалната сделка от Банка В. Втора сделка не се отчита, тъй като няма прехвърляне на риск от едно свързано дружество към друго (в счетоводните книги на Банка В не се записва трансакция).
Банка В продава опция на клиент.	Първоначалната сделка се записва в счетоводните книги на Банка В. Втора сделка между Банка А и Банка В се извършва за прехвърляне на риска от Банка В към Банка А.	Първоначалната сделка от Банка В. Втората сделка и от двете банки – Банка А и Банка В.
Банка В продава опция на клиент.	Първоначалната сделка се записва в счетоводните книги на Банка В. Втората сделка е между подразделението за търговия с чуждестранна валута на Банка В и друго търговско подразделение на Банка В.	Първоначалната сделка от Банка В. Втората сделка не се отчита, тъй като няма прехвърляне на риск от Банка В.
Банка Е продава опция на клиент.	Първоначалната сделка се записва в счетоводните книги на Банка Е. Сделка между Банка Е и дружество за търговия с ценни книжа D е извършена за прехвърляне на риска от Банка Е към дружество D.	Първоначалната сделка от Банка Е. Втората сделка само от Банка Е. Дружеството за търговия с ценни книжа D не е отчетен дилър.

Добавени са нови позиции „o/w back-to-back trades“ под позиция „TOTAL“ за всеки инструмент в таблица А3 и таблица В на отчетната форма. За всеки инструмент стойностите следва да се отчитат само в колоната „Grand Total“. Това ще покаже приноса на back-to-back сделките към оборота на всеки валутен инструмент и дериват върху лихвени проценти в една валута (IRD инструмент), но не и за всеки сектор или валута на контрагента.

8.3. Компресиране на сделки

Компресирането е процес на заместване на множество компенсиращи се договори за деривати с по-малко на брой сделки със същия нетен риск, за да се намали номиналната стойност на портфейла. То може да се извърши между двама или повече контрагенти (съответно двустранна и многостранна компресия). Сделките, които са резултат от този процес, се наричат компресиращи сделки.

В тригодишното проучване сделките трябва да се отчитат на база преди обновяване на операциите (prenovation basis). Сделките, свързани с компресиране (извършвани двустранно

или многостранно), които се осъществяват през април с който и да е контрагент, включително с централни контрагенти, следва да се отчитат в изследването по обичайния начин (например по инструмент, контрагент и валута, както всяка друга сделка) и допълнително в новия показател „от които компресиращи сделки“.

Това е илюстрирано с примера по-долу. От лявата страна първата група сделки (черни стрелки: три сделки) е извършена преди април, а втората група (сини стрелки: три сделки) – в началото на април.

През април има две допълнителни сделки, произтичащи от компресирането на всички неизпълнени сделки (дясна страна: две сделки). Общият оборот, който трябва да бъде обхванат през април, е $(1+2+3)+(1+1) = 8$ млн. долара, като 2 млн. долара се отчитат и в новия показател „компресиращи сделки“.

Новият показател „от които компресиращи сделки“ е добавен под показателя „TOTAL“ за всеки дериватен инструмент в отчетна таблица A3 и в таблица B. За всеки инструмент стойностите следва да се отчитат само в колоната „Grand Total“. Това ще покаже приноса на сделките за компресиране към оборота на всеки валутен инструмент и дериват върху лихвени проценти в една валута (IRD инструмент), но не и за всеки сектор или валута на контрагента.

8.4. Първокласни брокери на валутния пазар

Първокласни брокери са институции (обикновено големи банки и банки с висок кредитен рейтинг), които съдействат за изпълнение на сделки за свои клиенти (често институционални фондове, хедж фондове и други фирми за търговия за собствена сметка). Първокласните брокери дават възможност на клиентите си да извършват от тяхно име сделки в рамките на определени кредитни ограничения с предварително определена група от банки – трети лица. Това може също да осигури достъп на клиентите до електронни платформи за

търговия, достъпни обикновено само за големи дилъри¹¹. По принцип в отношенията с първокласния валутен брокер сделката на клиента се „преотстъпва“ на първокласния брокер, който действа между третата страна – банка, и клиента, и по този начин се явява контрагент по двете рамена на сделката.

От отчетните институции, които са действали като първокласни брокери на валутния пазар по традиционния или carve-out модел, се изисква да отчетат сделките, по които са били брокери, по следните два начина:

- по обичайния начин, при който двете рамена на сделката се разглеждат като две отделни сделки, разделяйки ги по инструменти, валутни двойки и контрагенти;
- в графите „от които първокласни брокери на небанкови електронни маркет мейкъри“ и „от които първокласни брокери на други клиенти“ съответно за всеки инструмент и валутна двойка (включват се и двете рамена на сделката). Първата позиция включва открито активно участие на пазара от фирми за търговия за собствена сметка (principal trading firms – PTF), докато втората включва и сделките като първокласен брокер за анонимна търговия на фирми за търговия за собствена сметка (вж. раздел 8.4.1).¹²

Сделките, които не са извършени в качеството на първокласен брокер, следва да се отчетат само по обичайния начин. Това също означава, че отчетните институции, които не са действали като първокласни брокери на валутния пазар, следва да отчетат сделките си по обичайния начин и никога в графа „от които първокласни брокери“.

8.4.1. Публично оповестено участие на пазара от фирми за търговия за собствена сметка

Публичното оповестено участие на пазара от страна на PTF се определя като подгрупа от дейността на PTF, с цел да се оповести обема на електронна търговия с клиенти, при която PTF се идентифицира по име или чрез етикет на получателя на цената (например чрез приложно-програмен интерфейс (application program interface – API) или други директни електронни методи, напълно открити потоци от цени в електронни комуникационни мрежи (electronic communication networks – ECN) или търгуващи на платформи, позволяващи разделяне на ликвидност чрез анонимни идентификатори, като Currenex или Euronext FX), и

¹¹ По този начин клиентът получава достъп до по-малък спред „купува–продава“ и по-голяма ликвидност, които предоставят електронните платформи за търговия на междубанковия валутен пазар (например EBS или Thomson Reuters). Първокласният брокер получава такса за предоставянето на тази услуга на клиента. Освен това първокласният брокер предоставя анонимност на клиента.

¹² Фирмите за търговия за собствена сметка са по-малки небанкови дружества, които търгуват на електронни платформи, използвайки автоматизирани стратегии за търговия. Те могат да включват специализирани дружества за високочестотна търговия, както и електронни небанкови дружества за формиране на пазарна търговия.

поемат основния риск по отношение на поне част от сделките на техните клиенти. Примери за фирми, които поне частично участват в открита електронна търговия с клиенти, са Citadel Securities, Jump Trading, XTX Markets и Global Trading Systems. Това изключва оборота на PTF, изпълняван на анонимна база (например търговия в Централен регистър на лимитираните поръчки (Central Limit Order Book, CLOB) и чистата високочестотна търговия, фокусирана върху латентен арбитраж).

Пример: Хедж фонд осъществява сделка за 100 млн. USD с отчетен дилър и сделката е „преотстъпена“ на първокласен брокер, който също е отчетен дилър. За първата част от сделката, където първокласният брокер и дилърът на контрагента са отчетни дилъри, 100 млн. USD се отчитат и от първокласния брокер, и от дилъра на контрагента, като сделка „с отчетен дилър“. За втората част от сделката, където контрагентът не е отчетен дилър, първокласният брокер отчита 100 млн. USD като сделка „с друга финансова институция“. Освен това първокласният брокер трябва също да отчете двете сделки, или 200 млн. USD в графа „от които първокласни брокери“.

8.5. Трансакции на дребно

През последните години инвеститорите на дребно са увеличили участието си на валутния пазар посредством интернет базирани платформи за търговия. Трансакции на дребно са тези, инициирани от инвеститор на дребно, т.е. частни лица, които извършват валутни трансакции за собствена сметка (не за сметка на други институции) със спекулативна цел, ливъридж и кеш сетълмент. Отчетните дилъри следва да посочат трансакциите на дребно в графа „от които трансакции на дребно“ (таблици A1 до A4 от отчетната форма) под общата сума за всеки инструмент и валутни двойки.

От гледна точка на отчетния дилър електронно извършените трансакции на дребно могат да бъдат два вида:

- *Преки* трансакции с частни лица („non-wholesale“ investors), осъществени онлайн или чрез други средства (например по телефон или по електронна поща).¹³ Когато частните инвеститори търгуват чрез електронна брокерска платформа на отчетния дилър, контрагент на отчетния дилър е физическо лице. Сделките от този тип попадат в категория „с нефинансови клиенти“ и оборотът по тези сделки се отчита в графа „от които трансакции на дребно“;

¹³ Тук се изключват спот трансакции на дребно на клонове (с доставка „днес“), трансфери на средства в различни валути, електронни трансакции чрез АТМ устройства, кредитни карти и сделки с цел запазване на стойността (stored value transactions), които са извършени в чуждестранна валута. Тук също се изключват трансакции, извършени от инвеститори на дребно като част от търговска операция, дори тя да е деноминирана в чуждестранна валута. Тези трансакции се изключват за улеснение на отчитането и поради това, че обикновено не са свързани с валутна търговия за инвестиционни/спекулативни цели.

- *Непреки* трансакции посредством платформи на трети лица, които обслужват инвеститори на дребно, като например електронни платформи за търговия на дребно и брокерски фирми за търговия на дребно (wholesale financial counterparties). Когато инвеститорите на дребно търгуват с валутни инструменти за спекулативни цели чрез електронни платформи (например Oanda, FXCM, Saxo, Gaitame.com, Gain Capital, които обединяват трансакции на дребно¹⁴), контрагент за отчетния дилър е обикновено финансова институция. Сделки от този тип се категоризират като „с други финансови клиенти/други“ и стойността се записва в графа „от които трансакции на дребно“.

Таблицата по-долу илюстрира отчитането на осъществените по електронен начин преки и непреки трансакции на дребно в частта за оборота на проучването.

	Преки трансакции	Непреки трансакции
Общо	X	X
С отчетни дилъри		X (ако брокерът/агрегиращият данните е отчетен дилър)
С други финансови институции неотчитащи се банки институционални инвеститори хедж фондове и фирми за търговия за собствена сметка финансови институции от публичния сектор други		X (ако брокерът/агрегиращият данните не е отчетен дилър) + в съответната подкатегория (обикновено „други“)
С нефинансови клиенти	X	
от които трансакции на дребно	X	X

¹⁴ Фирми, агрегиращи трансакции на дребно, са финансови фирми, които оперират като посредници, като агрегират котировките на дилърите и опосредстват сделките на инвеститорите на дребно, като им предоставят възможност да търгуват чрез марджин сметки.

9. Сетълмент на валутните трансакции

В проучването за 2019 г. беше включена допълнителна таблица за валутния сетълмент в рамките на допълнителната информация (т.е. таблица "Info" в отчетната форма за 2019 г.). В проучването за 2022 г. се изисква по-голяма детайлност на информацията за валутния сетълмент (таблица A5).

За всяка категория, определена в таблица 10, се изисква следното:

- Сектор на контрагента, както е определен в таблица 2 от настоящите насоки:
 - отчетни дилъри;
 - други финансови институции;
 - нефинансови клиенти – всички други контрагенти, които не са включени в групата на отчетните дилъри или другите финансови институции.
- Валута:
 - общо за всички валути заедно – всички сделки, които включват двойки от две допустими по CLS валути (например EUR/USD), една допустима по CLS валута и една недопустима по CLS валута (например EUR/TRY) и две недопустими по CLS валути (например TRY/RON), поотделно за отчетните дилъри, другите финансови институции и нефинансовите клиенти;
 - от които CLS валутни двойки – всички сделки, които включват двойки от две CLS допустими валути (например /EUR/USD)¹⁵.

Таблица 7. Сетълмент на валутни трансакции, определения

Категория	Определение
а) Общ оборот	Брутен оборот, както е дефиниран в основното проучване, т.е. брутната стойност на всички нови сделки, сключени през април 2022 г., изразена в номиналната или условната стойност на договорите. Тази сума съответства на общата сума за валутните договори, отчетена в таблица A3, и не включва суаповете in/out между членовете на CLS.
а1) Оборот, който се урежда с еднократно плащане (т.е. без доставка)	Брутният оборот на новите сделки, отчетени по буква а), които ще бъдат уредени с еднократно плащане от един контрагент към друг (например форуърд без доставка).
а2) Оборот, който се урежда с две плащания (т.е. спот и форуърд)	Брутният оборот на новите сделки, отчетени по буква а), които ще бъдат уредени с две плащания, разменени между контрагентите (например спот и форуърд).
а3) Оборот, който се урежда с четири плащания (т.е. суапове)	Брутният оборот на новите сделки, отчетени в буква а), които ще бъдат уредени с четири плащания, разменени между контрагентите (например суапове).

¹⁵ CLS предоставя списък на централните банки, чиито валути са допустими за сетълмент чрез CLS.

b) Двустранен оборот, подлежащ на нетиране (преди нетиране)	Брутна стойност на оборота, който трябва да бъде уреден с поне две плащания (общо (a2) и (a3)), която подлежи на двустранно или многостранно нетиране (включително компресиране и чрез централен клиринг), преди да бъде извършено каквото и да е нетиране.
b1) Нетна платима сума на двустранния оборот, подлежащ на нетиране (след нетиране)	Стойността на сегълмента на двустранно нетирани и многостранно нетирани договори, отчетени в буква b), след като е извършено нетиране. Сделките, осчетоводени преди април (например през март), трябва да бъдат включени при изчисляването на нетната дължима сума, ако имат една и съща дата на сегълмент и валута на плащане.
c) Плащане срещу плащане (PvP = c1 + c2 + c3)	Брутна стойност на договорите, уредени без сегълмент риск. Това може да се постигне чрез доставка и получаване на валути по собствените сметки на отчетните дилъри или чрез система, предлагаща управление на риска при PvP.
c1) Чрез CLS	Брутна стойност на договорите със сегълмент в CLS (https://www.clsgroup.com). Това не са нетните стойности, нито pay-in и pay-out стойностите.
c2) Чрез други PvP или равностойни методи за уреждане	Брутна стойност на договорите, чийто сегълмент се извършва в PvP системи, различни от CLS (например кръстосани валутни RTGS системи в Хонконг, CCIL в Индия и други), или чрез друг метод с еквивалентна PvP защита (например използване на същата клирингова банка на трета страна като контрагента на отчетния дилър, когато тази клирингова банка само прехвърля средства едновременно).
c3) Чрез сметки „same clearer“ или „on-us“ без излагане на сегълмент риск	Брутна стойност на договорите, при които доставката и получаването се извършват по сметки в отчетната институция, като се използва механизъм за сегълмент, който елиминира риска от сегълмент – те могат да се считат за сделки „on-us“ без експозиция към риск от сегълмент. Сметките „on-us“ без експозиция към риск от сегълмент включват случаи, при които изпълнението или разрешаването на съответното записване по сметката „on-us“, деноминирана във валутата, която се продава, зависи от изпълнението или разрешаването на съответното записване по сметката „on-us“, деноминирана във валутата, която се купува. Например, когато счетоводните записвания за уреждане на задължения в двете валути се извършват едновременно или има сигурност, че ще бъдат извършени в рамките на предварително разрешени кредитни линии. ¹⁶
d) При липса на PvP	Брутна стойност на трансакциите, уредени чрез система, която не предлага PvP, директно или чрез кореспондент.
d1) Посредством сметки „при същата клирингова институция“ или „on-us“ сметки с експозиция към сегълмент риск	Брутна стойност на договорите, при които изпълнението или разрешаването на съответното записване по сметката „on-us“, деноминирана във валутата, която се продава, НЕ зависи от изпълнението или разрешаването на съответното записване по сметката „on-us“, деноминирана във валутата, която се купува. Например, когато се дава окончателен кредит за продаваната валута, без да се гарантира, че ще има покриващи салда или предварително разрешени кредитни линии, които ще покрият съответния дебит за купуваната валута. ¹⁷

¹⁶ Виж CPMI Progress Report in reducing foreign exchange settlement risk, 2008.

¹⁷ Пак там.

10. Метод на изпълнение

По метод на изпълнение валутните данни се разграничават в две измерения: (1) „гласово“ спрямо „електронно“ и (2) „пряко“ спрямо „непряко“. Така се получават четири основни категории: гласово–директно, гласово–индиректно, електронно–директно и електронно–индиректно. За да продължи да се отчита оборотът на различните видове електронни платформи, както е правено в предишни проучвания, последните две категории „електронно“ са допълнени с подкатегории: система за търговия за собствена сметка в една банка, други преки електронни средства, анонимни платформи и публични платформи.

Тези методи на изпълнение са придружени от разбивка по инструменти и контрагенти (само трите основни вида) в таблица А6 в отчетната форма.

Таблица 8. Категории и дефиниции на методите на изпълнение

Категория	Дефиниция
По гласово устройство – директно	Сделката се договаря лично, по телефона, чрез факс или чрез обща система за съобщения (например електронна поща в Outlook, Gmail или Yahoo), независимо от последващия начин на комбиниране на сделките и без посредничеството на трета страна.
По гласово устройство – с посредник	Сделката се договаря гласово с посредничеството на трета страна (например гласов валутен брокер).
Електронно – директно:	Сделката се извършва чрез електронно средство и без посредничеството на трета страна. Тук се включват и трансакции, договорени чрез системи за съобщения, които са част от платформи за търговия.
<i>от които</i> – едностранни банкови системи за търговия – други	Електронни системи за търговия, притежавани и управлявани от банка за собствени цели или за целите на други банки и небанкови клиенти на база първокласен брокеридж (white label).¹⁸ <i>Примери: Autobahn, BARX, Velocity, UBS Neo.</i> Други средства за директна електронна търговия. Например клиентът получава специален ценови поток директно от отчетния дилър (директен API поток). <i>Примери: Bloomberg Chat, Refinitiv Conversational Dealing, direct API price streams.</i>
Електронно – с посредник:	Сделката се извършва чрез електронно средство и се опосредства чрез електронна платформа на трети лица (например чрез система за събиране и извършване на насрещни сделки).

¹⁸ Едностранната банкова система за търговия се различава от дилинговата система на много банки по това, че първичният доставчик на ликвидност е само тази отделна банка. При дилинговата система на много банки (multi-dealer system) различните банки осигуряват ликвидност в системата.

1.2. Обхват и концентрация

От участващите централни банки се изисква да предоставят следната информация за националния преглед на оборота на сделките в чуждестранната валута (спот трансакции, форуърдни сделки, суапове на валутния пазар, валутни суапове и извънборсови опции):

- окончателен брой на участващите институции;
- очакваното процентно покритие на тяхното проучване (т.е. делът на участниците в проучването в общия пазарен оборот в отчитащата държава);
- броят на институциите, на които се падат 75% от отчетените общи суми.

1.3. Активност на търговията

Въз основа на опита си от предходни години всеки отчетен дилър предоставя информация за това, дали оборотът на търговия (само валутни трансакции – таблици A1 до A4 от отчетната форма) през април 2022 г. е бил на нормалното равнище, под или над него, и дали оборотът през предходните шест месеца е бил стабилен, нарастващ или намаляващ.

2. Степен на интернализация за оборота на валутния спот пазар

Интернализацията на трансакциите е процес, чрез който отчетните дилъри компенсират риска, произтичащ от сделките на едни клиенти, с риска, произтичащ от сделките на други клиенти. Интернализацията намалява необходимостта да се управляват дисбалансите в запасите от ликвидни средства чрез традиционния междубанков пазар (inter-dealer market). Тази информация обикновено е налична от подразделения за електронна търговия, опериращи за собствена сметка, а не като агент. Необходимо е да бъдат включени само обемите от подразделения за електронна търговия, опериращи за собствена сметка и носещи съответния на това риск.

Отчетните дилъри предоставят коефициент на интернализация за оборота на спот пазара. Тази информация се предоставя от фронт офиса на отчетния дилър или представители на негово подразделение за електронна търговия. Коефициентът не трябва да се изчислява от бек офиса въз основа на други стойности за обеми, отчетени в основните формуляри.

Коефициентът на интернализация се изчислява по следния начин¹⁹:

$$\left(1 - \frac{\text{Оборот на клиенти на спот пазара, хеджиран на външни пазари}}{\text{Общ оборот на клиенти на спот пазара}}\right) \times 100,$$

¹⁹ Дефиницията нарочно се абстрахира от други понятия, включени в активното управление на оборота на клиентите от подразделения за електронна търговия, опериращи за собствена сметка (например internalisation horizon, quote skewing).

където:

- *Оборот на клиенти на спот пазара, хеджиран на външни пазари* се определя като пасивна или агресивна търговия чрез анонимни централни регистри на лимитирани поръчки (CLOB) или друго експлицитно хеджиране на риск с вътрешни или външни контрагенти. Това включва:

- EBS Market, Refinitiv Matching;
- посреднически средства/тъмни пулове, като BGC Mid;
- агресивна търговия на платформи, позволяващи разделяне на ликвидност чрез анонимни етикети, като Currenex, Euronext FX или CBOE FX ECN;
- хеджиране на оборота на клиенти на спот пазара чрез валутни фючърси на CME;
- търговия за собствена сметка на подразделение за електронна търговия, опериращо като приемащо цената, със:

а) друга банка (например оборот на подразделение за електронна търговия на отчетната банка, която взима ликвидност от друга банка или маркет мейкър, за да минимизира риска от търговия за собствена сметка); или

б) друго подразделение за търговия за собствена сметка в същата банка (например прехвърляне на поръчки на клиенти на подразделение за търговия чрез гласово устройство).

Тук данните трябва да се разделят по следния начин:

- Въпрос 5b следва да включва трансакции, включващи „валути от Г-4“ и от двете страни. Например EUR/USD, GBP/USD, JPY/USD, JPY/EUR.
- Въпрос 5c следва да включва трансакции, включващи „други валути на държавите от Г-10“ и от двете страни. Той следва да включва и трансакции между „други валути от Г-10“ от едната страна и „валути от Г-4“ от другата страна. Например AUD/USD, CAD/USD, AUD/EUR, CAD/EUR, AUD/JPY, CAD/CHF, SEK/NOK.
- Въпрос 5d следва да включва трансакции, включващи „други ликвидни валути, различни от Г-10“, и от двете страни. Той следва да включва и трансакции между „други ликвидни валути, които не са валути на Г-10“ от едната страна и „валути на Г-10“ от другата страна. Например BRL/USD, CNY/USD, CNY/EUR, BRL/JPY, BRL/MXN, CAD/MXN.

- *Общ оборот на клиенти на спот пазара*²⁰ се определя като пасивна търговия, осъществена чрез платформи, при което контрагентът се идентифицира предварително чрез име или етикет, позволяващ на дилъра да разпознае бъдещи котировки от същия контрагент. Включват се:
 - платформи на един или няколко дилъра на екран или чрез API;
 - открити платформи, като FXall OrdeeBook и 360T Тех; оборот на платформи, които позволяват разделяне на ликвидност чрез анонимни етикети, като Currenex или Europext FX;
 - оборот на спот пазара спрямо вътрешни клиенти, като например дейност по хеджиране на подразделение за търговия с опции, което търгува като приемащо цената на подразделение за електронна спот търговия, опериращо за собствена сметка.

III. Отчитане

1. Отчетна форма

Отчетната форма представлява работна файл на Excel със седем работни листа, които са организирани според вида на събраната информация.

Отделни валути (или валутни двойки) се изискват съответно в частите на изследването за лихвени деривати и валутни сделки. Тук от отчетните дилъри се изисква да организират данните за оборота по инструмент, валута (или валутна двойка), сектор и местоположение на контрагента по следния начин:

- Таблици А – валутни трансакции. Предоставят се данни за:
 - таблица А1 – валутни двойки, включващи националната валута и избрани валути (AUD, CAD, CHF, EUR, GBP, JPY, SEK и USD); всички останали валути се отчитат в един агрегат. Форуюърдните сделки и суаповете на валутния пазар се отчитат допълнително на база първоначален падеж.
 - таблица А2 – валутни двойки, включващи щатски долар и избрани валути (AUD, BRL, CAD, CHF, CNY, EUR, GBP, HKD, INR, JPY, KRW, MXN, NOK, NZD, PLN, RUB, SEK, SGD, TRY, TWD, ZAR); всички останали валути се

²⁰ Състои се само от оборота на подразделение за електронна спот търговия, опериращо за собствена сметка, като се изключват трансакциите, опосредствани от гласово устройство.

отчитат в един агрегат. Форуюрдните сделки и суаповете на валутния пазар се отчитат допълнително на база първоначален падеж.

- таблица A3 – валутни двойки, включващи евро и избрани валути (AUD, CAD, CHF, CNY, DKK, GBP, HUF, JPY, NOK, PLN, SEK, TRY) и японска йена и избрани валути (AUD, BRL, CAD, NZD, TRY, ZAR); всички останали валути се отчитат като агрегати, отделно за евро и японска йена. Форуюрдните сделки и суаповете на валутния пазар се отчитат допълнително на база първоначален падеж. В тази таблица е представена и общата сума за всички валутни договори. Колоната „Residual“ обхваща всички валутни двойки с изключение на тези, които включват националната валута, щатски долар, евро и японска йена.
- таблица A4 – предоставят се данни за трансакции, включващи AED, ARS, AUD, BGN, BHD, BRL, CAD, CHF, CLP, CNY, COP, CZK, DKK, GBP, HKD, HUF, IDR, ILS, INR, KRW, MXN, MYR, NOK, NZD, PEN, PHP, PLN, RON, RUB, SAR, SEK, SGD, THB, TRY, TWD, ZAR; всички останали валути се отчитат в една съвкупност (с изключение на националната валута, USD, EUR, JPY и изброените в този параграф). Форуюрдните сделки и суаповете на валутния пазар се отчитат допълнително на база първоначален падеж. Сделките между всякакви две валути, изброени в тази таблица, трябва да се отчитат и в двете съответни валутни колони, като по този начин сумата се равнява на 200% от сделката. Бележките под линия към таблицата в отчетната форма дават допълнителни разяснения.

Също така следните отделни агрегати се изискват като позиции „от които“:

- оборот от сделки като първокласен брокер – по инструменти, контрагенти и валутни двойки в таблици A1 – A4;
- оборот от трансакции на дребно – по инструменти, контрагенти и валутни двойки в таблици A1 – A4;
- непазарни насрещни сделки (back-to-back сделки и сделки с компенсиране) – по инструменти, но не и по контрагенти и валутни двойки в таблица A3;
- сделки със свързани лица – няма разбивки, само общо валутни договори в таблица A3.

Има две допълнителни отчетни таблици, в които се изискват други разбивки за валутните договори. Тук от отчетните дилъри се изисква да организират данните за оборота по следния начин:

- таблица А5 – сетълмент на валутни трансакции. Данните за оборота следва да бъдат групирани по сектор на контрагента, инструмент и вид на сетълмента, като допълнително се отчитат агрегираните CLS валутни двойки като позиция „от които“;
- таблица А6 – метод на изпълнение на валутните трансакции. Данните за оборота следва да бъдат групирани по инструмент, сектор на контрагента и методи на изпълнение, като за електронната търговия се предоставят допълнителни разбивки за преки (собствена система за търговия на една банка и други) и непреки методи (анонимни места и разкрити места).
- Таблица В – деривати върху лихвени проценти в една валута:
 - предоставят се данни за AED, ARS, AUD, BGN, BHD, BRL, CAD, CHF, CLP, CNY, COP, CZK, DKK, EUR, GBP, HKD, HUF, IDR, ILS, INR, JPY, KRW, MXN, MYR, NOK, NZD, PEN, PHP, PLN, RON, RUB, SAR, SEK, SGD, THB, TRY, TWD, USD, ZAR; всички останали валути се отчитат в един агрегат.

Също така следните отделни агрегати се изискват като позиции „от които“:

- сделки със свързани лица – няма разбивки, само общо деривати върху лихвени проценти;
- непазарни насрещни сделки (back-to-back сделки и сделки с компенсиране) – по инструменти.

2. Валута на отчитане и конвертиране

Данните се отчитат в *милиони щатски долари*. Стойностите в други валути следва да се конвертират в щатски долари, като се използва преобладаващият обменен курс към датата на извършване на трансакцията. За целите на съпоставимостта при конвертирането се препоръчва да се използва референтният курс на БНБ за съответната дата. Ако това е невъзможно или практически неосъществимо, може да се използва среден курс или курс в края на периода.

Когато използваните валутни курсове са различни от преобладаващите в деня на трансакцията, редът на предимство по отношение на курсовете спрямо щатския долар за целите на конвертирането при отчитане на сделки във валута, различна от щатския долар, е следният: EUR, JPY, GBP, CHF, CAD, AUD, SEK, ARS, BGN, BHD, BRL, CLP, CNY, COP, CZK, DKK, HKD, HUF, IDR, ILS, INR, KRW, MXN, MYR, NOK, NZD, PEN, PHP, PLN, RON, RUB, SAR, SGD, THB, TRY, TWD и ZAR.

Когато двете валути – обект на сделката, са различни от щатския долар, трансакцията се преизчислява, като само една от валутите се конвертира в щатски долари (препоръчително е валутата, която се купува).

3. Закръгляване на данните

Всички данни, отчетени във формата, се попълват точно (минимум до шестия десетичен знак), като се избягва закръгляване на стойностите.

Пример: Числото USD 77,327,560 се въвежда в отчетната форма като 77.327560 милиона.

4. Срок за изпращане на отчетната форма

Попълването на отчетната форма за оборота се извършва съгласно указанията на БМР и адаптирания им превод в тези указания. В случай на противоречия между съдържанието на указанията на БМР и този превод, водещ е текстът на БМР.

Формата се попълва и изпраща в БНБ, без да се нарушава нейната структура. Част от информацията е посочена в самата форма с бележки под таблиците.

Крайният срок за изпращане на отчетната форма за оборота е 15 юни 2022 г.